

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące: Ministerstwo Infrastruktury Ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Zdrowia</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Marek Gróbarczyk, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Piotr Borowiec tel. 22 583 86 57, email: piotr.borowiec@mi.gov.pl Krystian Jalowski tel. 22 583 88 44, email: krystian.jalowski@mi.gov.pl Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury</p>	<p>Data sporządzenia 3 sierpnia 2022 r.</p> <p>Źródło: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 435 z 23.12.2020, str. 1)</p> <p>Informacja o wynikach kontroli NIK „Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich”</p> <p>Numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: (zostanie uzupełniony po dokonaniu wpisu)</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W dniu 12 stycznia 2021 r. weszła w życie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 435 z 23.12.2020, str. 1), zwana dalej: „dyrektywą (UE) 2020/2184”. Państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do dokonania transpozycji tej dyrektywy w ciągu 2 lat od dnia jej wejścia w życie, to jest do dnia 12 stycznia 2023 r.

Dyrektywa (UE) 2020/2184 stanowi wersję przekształconą dyrektywy Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 330 z 05.12.1998, str. 32 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 90, z późn. zm.), zwanej dalej: „dyrektywą 98/83/WE”.

W wyniku rewizji dyrektywy 98/83/WE wprowadzone zostały następujące zmiany przepisów i nowe regulacje:

- 1) rozszerzenie wymagań dotyczących parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz modyfikacja zasad prowadzenia monitoringu jakości wody i kontroli przestrzegania wymagań jakościowych, a także tworzenia i aktualizacji zbiorów danych raportowych w zakresie jakości wody na potrzeby Komisji Europejskiej, zwana dalej: „KE”, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- 2) zobowiązanie państw członkowskich do wykonania oceny strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wielkości wycieków wody), przekazania KE wyników tej oceny oraz opracowania planów działania w celu ograniczenia strat wody;
- 3) ustanowienie obowiązku podejścia do bezpieczeństwa wody opartego na ryzyku, obejmującego cały łańcuch dostaw wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na które składają się: ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem w obszarze zasilania dla punktów poboru wody, ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem w systemie zaopatrzenia w wodę oraz ocena ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych; również ustanowienie obowiązku tworzenia i aktualizacji zbiorów danych raportowych w zakresie oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem na potrzeby KE, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- 4) ustanowienie wymogów w zakresie higieny dotyczących materiałów kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zobowiązanie państw członkowskich do stosowania takich materiałów pod warunkiem ich zatwierdzenia zgodnie z aktami wykonawczymi KE przyjmowanymi na podstawie dyrektywy (UE) 2020/2184, w szczególności z europejską listą pozytywną materiałów określaną na mocy wyżej wymienionych aktów wykonawczych;
- 5) ustanowienie wymogów dotyczących chemikaliów do uzdatniania wody i materiałów filtracyjnych kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- 6) modyfikacja zasad udzielania zgód na odstępstwa od spełniania wymagań jakościowych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w szczególności zmniejszenie dozwolonej liczby kolejno następujących po sobie odstępstw do dwóch (obecnie, na mocy dyrektywy 98/83/WE dopuszczalne są trzy odstępstwa);
- 7) nałożenie na państwa członkowskie obowiązku stosowania środków niezbędnych w celu poprawy dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w szczególności w odniesieniu do wrażliwych i zmarginalizowanych grup ludności, oraz tworzenia i aktualizacji zbiorów danych raportowych w tym zakresie na potrzeby KE, Europejskiej

Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;

8) szczegółowe określenie obowiązków państw członkowskich w zakresie informowania społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, cenie wody oraz ilości zużytej wody.

Ponadto w wyniku kontroli „Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich” NIK dostrzegła potrzebę preredagowania art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) nakładającego na przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek opracowania wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w ich posiadaniu, w świetle różnych interpretacji przepisów tego artykułu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W ramach transpozycji dyrektywy (UE) 2020/2184 przewiduje się wprowadzenie regulacji ustawowych, w postaci zmiany ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) oraz niektórych innych ustaw, takich jak:

1) określenie obowiązków dostawców wody obejmujących badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie wewnętrznej kontroli jakości wody – obowiązki te będą stosowane od dnia wejścia ustawy w życie;

2) doprecyzowanie kompetencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz procedur w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, obejmujących monitoring jakości wody, ocenę przydatności wody do spożycia przez ludzi, oceny obszarowe jakości wody oraz procedowanie wniosków zgód na odstępstwa od spełniania wymagań jakościowych dla wody – regulacje w tym zakresie będą obowiązywały od dnia wejścia ustawy w życie;

3) uregulowanie obowiązków dostawców wody (w szczególności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych), organów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w zakresie wykonania oceny strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wielkości wycieków wody) oraz opracowania planów działania w celu ograniczenia strat wody;

Wobec powyższego zakłada się, że przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zaopatrujące w wodę co najmniej 50 000 osób lub dostarczające co najmniej średnio 10 000 m³ wody na dobę będą dokonywać oceny wielkości strat wody w urządzeniach wodociągowych za rok 2024, a następnie przekazywać sprawozdania zawierające wyniki oceny właściwym jednostkom Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, które zbiór danych przekażą do KE do 12 stycznia 2026 r. (zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184) – po uprzednim zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. W zależności od oceny wielkości strat wody minister właściwy do spraw gospodarki wodnej opracuje, we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, plan działań mających na celu ograniczenie wielkości strat wody i przekaże ten plan KE w ciągu 2 lat od dnia przyjęcia aktu delegowanego KE.

4) zobowiązanie dostawców wody do wykonywania ocen ryzyka w obszarach zasilania ujęć wody (po raz pierwszy do 12 lipca 2027 r., zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184) i systemach zaopatrzenia w wodę (po raz pierwszy do 12 stycznia 2029 r., zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184) oraz podejmowania działań mających na celu zarządzanie tym ryzykiem; określenie kompetencji organów Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie opiniowania przeprowadzonych ocen ryzyka;

Przewiduje się, że dostawcy wody co 6 lat, będą dokonywać oceny ryzyka i stosować środki zarządzania ryzykiem w strefie zasilania ujęcia wody oraz przekazywać właściwym organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdania w zakresie oceny i zarządzania tym ryzykiem. Ocena ryzyka będzie podlegać zaopiniowaniu właściwym jednostkom Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Właściwe organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej będą gromadzić sprawozdania od dostawców wody i następnie co 6 lat (po raz pierwszy do 12 lipca 2027 r., zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184) przekazywać sprawozdanie zbiorcze dla obszaru kraju do KE.

5) zobowiązanie właścicieli lub zarządców nieruchomości do wykonywania ocen ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych (po raz pierwszy do 12 lipca 2029 r., zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184), uregulowanie procedur nabywania uprawnień do wykonywania tych ocen;

Obowiązek wykonywania oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych będzie dotyczył właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych czyli budynków użyteczności publicznej (budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inne budynki przeznaczone do wykonywania podobnych funkcji; za budynki użyteczności publicznej uznaje się także budynki biurowe lub socjalne) i budynków zamieszkania zbiorowego (budynki przeznaczone do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek

zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynki do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny), których użytkownicy mogą być narażeni na ryzyko związane z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz właścicieli lub zarządców budynków mieszkalnych lub innych niebędących obiektami priorytetowymi, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

6) określenie kompetencji właściwych organów w zakresie wydawania ocen lub zgód dotyczących stosowania materiałów lub wyrobów służących do dystrybucji albo uzdatniania wody; określenie zasad dopuszczania do użytkowania materiałów i wyrobów budowlanych kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, z uwzględnieniem mechanizmu europejskiej listy pozytywnej, oraz materiałów i wyrobów stosowanych do uzdatniania wody;

Wprowadzenie obowiązku oceny higienicznej i zatwierdzania materiałów, materiałów końcowych i wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi według zasad zharmonizowanych w Unii Europejskiej, których podstawą będą akty wykonawcze i delegowane przyjęte przez KE wiąże się z nałożeniem obowiązków na różne grupy podmiotów: obligatoryjne zapewnienie zgodności składu materiałów z europejskimi listami pozytywnymi – producenci materiałów; metodyki testowania i zatwierdzania materiałów końcowych oraz kryteria akceptacji wyników określone w aktach wykonawczych - laboratoria badawcze z uwagi na zakres i metodę badań, producenci z uwagi na koszty badań; wprowadzanie do obrotu wyrobów złożonych wyłącznie z zatwierdzonych materiałów końcowych - jednostka oceniająca, nadzór rynku – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcja Handlowa, w wybranych przypadkach organy nadzoru zapobiegawczego Państwowej Inspekcji Sanitarnej (opiniowanie budowy lub remontu systemu zaopatrzenia w wodę lub obiektu użyteczności publicznej), przeprowadzenie oceny stałości właściwości użytkowych wyrobów – akredytowana jednostka uczestnicząca w ocenie zgodności, spełniająca wymagania określone przez KE.

Wprowadzenie obowiązku oceny higienicznej i zatwierdzania materiałów, materiałów końcowych i wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi według zasad zharmonizowanych w Unii Europejskiej będzie opierać się na aktach wykonawczych i delegowanych przyjętych przez KE. Dotyczy to w szczególności składu materiałów zgodnego z europejskimi listami pozytywnymi, metodyk testowania i zatwierdzania materiałów końcowych oraz kryteriów akceptacji wyników określonych w aktach wykonawczych przyjętych przez Komisję, wprowadzania do obrotu wyłącznie wyrobów złożonych z zatwierdzonych materiałów końcowych, nadzoru rynku oraz prowadzenia oceny stałości właściwości użytkowych wyrobów.

7) ustanowienie procedur i nałożenie obowiązków na organy lub inne jednostki organizacyjne gminy oraz dostawców wody w zakresie identyfikacji osób lub grup ludności pozbawionych dostępu albo posiadających ograniczony dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, podejmowania działań w celu zapewnienia lub poprawy dostępu tych osób / grup do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – regulacje w tym zakresie będą obowiązywały od dnia wejścia ustawy w życie;

Zakłada się podejmowanie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast we współpracy z dostawcami wody działań w celu poprawy lub utrzymania powszechnego dostępu ludności do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi poprzez: identyfikację osób oraz wrażliwych i zmarginalizowanych grup osób bez dostępu lub o ograniczonym dostępie do wody, ocenianie możliwości poprawy dostępu do wody, informowanie o możliwościach podłączenia się do sieci wodociągowej lub o alternatywnych sposobach uzyskania dostępu do wody oraz stosowanie innych niezbędnych i odpowiednich środków oraz przekazywanie informacji o wyżej wymienionych działaniach właściwym jednostkom Państwowego Gospodarstwa Wodnego Polskie, które co 6 lat będą przekazywały te informacje do KE (po raz pierwszy do 12 stycznia 2029 r., zgodnie z dyrektywą (UE) 2020/2184);

8) szczegółowe uregulowanie obowiązków dostawców wody w zakresie informowania konsumentów o jakości, cenach i zużyciu wody oraz określenie środków przekazywania tych informacji – obowiązki te będą stosowane od dnia wejścia ustawy w życie;

Zakłada się przynajmniej raz do roku przekazywanie przez dostawców wody konsumentom np. na fakturze lub w aplikacji mobilnej informacji dotyczących: zużytych rocznie ilości wody; przebiegu zużycia w porównaniu ze średnim zużyciem w gospodarstwach domowych, ceny za litr wody dla porównania z cenami wody butelkowanej.

Dostęp online do aktualnych informacji, takich jak jakość wody, przekroczenia wartości parametrycznych, twardość oraz stopień mineralizacji wody, wyniki programów monitoringu, wyniki oceny ryzyka itp.

9) określenie kompetencji właściwych organów w zakresie opracowywania zbiorów danych i sprawozdań na potrzeby wypełnienia zobowiązań raportowych dotyczących działań, o których mowa w pkt 2–5 i 7, wobec KE, Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób – obowiązki te będą stosowane od dnia wejścia ustawy w życie;

W ramach realizacji wniosków po kontroli NIK „Gospodarowanie zasobami wodnymi przez przedsiębiorstwa wodociągowe w gminach wiejskich” przewiduje się zmianę art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, polegającą na zwolnieniu z obowiązku opracowania wieloletniego planu przedsiębiorstw wodociągowych, które nie tylko nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych, ale również nie planują ich modernizacji. Regulacje w tym zakresie będą obowiązywały od

dnia wejścia ustawy w życie.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków, ze względu na wynikającą z przepisów prawa obligatoryjność wydania nowelizacji ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do dokonania transpozycji dyrektywy (UE) 2020/2184 do dnia 12 stycznia 2023 r.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
minister właściwy ds. gospodarki wodnej	1	ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1893, z późn. zm.)	– prowadzenie prac legislacyjnych dotyczących zmiany ustawy zzwos związanych z transpozycją dyrektywy (UE) 2020/2184; – zatwierdzanie raportu przesyłanego do KE ws. ocen wielkości wycieków oraz o środkach zastosowanych w celu poprawy dostępu oraz upowszechniania korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; – opracowanie i przekazanie do KE planu działania określającego pakiet środków celem redukcji wielkości wycieków w przypadku gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE;
minister właściwy ds. zdrowia	1	ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej	– zatwierdzanie raportu dotyczącego oceny ryzyka przesłanego do KE; – prowadzenie prac legislacyjnych związanych z transpozycją dyrektywy (UE) 2020/2184 dotyczących wydania lub zmiany rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294);
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (zwane dalej: „PGW WP”)	1	dane własne	– prowadzenie rejestru wycieków wody w systemie zaopatrzenia w wodę; – sporządzenie oceny wielkości wycieków wody na podstawie prowadzonego monitoringu sieci wodociągowej przez

			<p>przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i dostawców wody w ramach prowadzonej działalności;</p> <p>– współpraca z ministrem właściwym ds. gospodarki wodnej przy opracowaniu planu działania określającego pakiet środków celem redukcji wielkości wycieków w przypadku gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE;</p> <p>– gromadzenie informacji o działaniach podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (zwane dalej: „JST”) celem poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia oraz upowszechnianiu korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym opracowanie bazy danych i jej aktualizacji co sześć lat;</p>
regionalne zarządy gospodarki wodnej PGW WP	11	dane własne	<p>– opiniowanie oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem w obszarach zasilania sporządzonej przez podmiot odpowiedzialny za jej przeprowadzenie;</p> <p>– gromadzenie informacji o działaniach podejmowanych przez JST celem poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia;</p>
gminne jednostki samorządu terytorialnego	2477	Główny Urząd Statystyczny	<p>– identyfikacja grup nieposiadających dostępu do wody, ustalenie przyczyn i środki zaradcze;</p> <p>– informowanie o możliwości przyłączenia do sieci wodociągowej lub alternatywnych sposobach uzyskania dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;</p> <p>– zapewnienie ułatwienia niezbędnej pomocy we wdrożeniu środków służących</p>

			<p>poprawie dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> – gromadzenie danych i informowanie organów PGW WP o odsetku populacji, która ma dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; – zachęcanie właścicieli obiektów publicznych i prywatnych do przeprowadzania oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych oraz prowadzenie innych działań skierowanych również do konsumentów mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie ryzyka związanego z wewnętrzną dystrybucją we wszystkich wewnętrznych systemach wodociągowych;
<p>dostawcy wody, w tym przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne</p>	<p>dostawcy wody – ok. 11600</p> <p>przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne - 1927 ogółem</p>	<p>Dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego</p> <p>Główny Urząd Statystyczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzenie oceny ryzyka i zarządzanie ryzykiem w obszarach zasilania w odniesieniu do punktu/-ów poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz w systemie zaopatrzenia w wodę; – obowiązek oceny wielkości wycieków, zarządzania stratami wody oraz redukcja wycieków po przekroczeniu progu dotyczy w szczególności dostawców dostarczających co najmniej 10 000 m³ wody dziennie lub obsługujących 50 000 osób; – stosowanie środków, które uznają za niezbędne i odpowiednie do zapewnienia dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wrażliwym i zmarginalizowanym grupom, w tym instalowanie urządzeń do poboru wody w przestrzeniach publicznych, popularyzowanie picia wody z kranu, zapewnienie niezbędnej infrastruktury dla społeczności

			<p>wędrównej, informowanie o możliwości przyłączenia do sieci;</p> <ul style="list-style-type: none"> – obowiązek informowania konsumentów o ilości i jakości dostarczonej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; – obowiązek informowania organów PGW WP o środkach zastosowanych w celu poprawy dostępu oraz upowszechniania korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
właściciel lub zarządca obiektu priorytetowego	ilość obiektów priorytetowych ok. 65 000	Główny Inspektorat Sanitarny Główny Urząd Statystyczny	przeprowadzenie oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych uwzględniając zagrożenia wynikające z bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> i ołowiu;
właściciel lub zarządca budynku mieszkalnego lub innego niebędącego obiektem priorytetowym, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych	ilość budynków wielorodzinnych – ok. 580 000	Główny Urząd Statystyczny	przeprowadzenie oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych;
Państwowa Inspekcja Sanitarna (zwane dalej: „PIS”)	345	ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195, z późn. zm.)	<ul style="list-style-type: none"> – nadzór sanitarny w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; – zachęcanie właścicieli obiektów publicznych i prywatnych do przeprowadzania oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych oraz prowadzenie innych działań skierowanych również do konsumentów mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie ryzyka związanego z wewnętrzną dystrybucją we wszystkich wewnętrznych systemach wodociągowych;

2. Inne podmioty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1 Właściciele lub zarządcy obiektów priorytetowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	0	280,725	206,875	248,375	246,835	246,625	246,625	246,625	246,455	246,455	246,455	2462,05
1. Budżet państwa	0	80,86	7,01	48,51	46,97	46,76	46,76	46,76	46,59	46,59	46,59	463,4
1.1 Ministerstwo Infrastruktury	0	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	3,7
1.2 Ministerstwo Zdrowia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 PGW WP	0	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	31,4
1.4 PIS	0	77,35	3,5	45,0	43,46	43,25	43,25	43,25	43,08	43,08	43,08	428,3
2. Inne podmioty	0	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	1998,65
2.1 Właściciele lub zarządcy obiektów priorytetowych	0	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	362,250
2.2 JST	0	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	1636,4
Saldo ogółem	0	280,725	206,875	248,375	246,835	246,625	246,625	246,625	246,455	246,455	246,455	-2462,05
1. Budżet państwa	0	80,86	7,01	48,51	46,97	46,76	46,76	46,76	46,59	46,59	46,59	-463,4
1.1 Ministerstwo Infrastruktury	0	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	-3,7
1.2 Ministerstwo Zdrowia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 PGW WP	0	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	3,14	-31,4
1.4 PIS	0	77,35	-3,5	45,0	43,46	43,25	43,25	43,25	43,08	43,08	43,08	-428,3
2. Inne podmioty	0	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	199,865	1998,65
2.1 Właściciele obiektów lub zarządcy obiektów priorytetowych	0	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	36,225	-362,250
2.2. JST	0	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	163,64	-1636,4
Źródła finansowania	Głównym źródłem finansowania inwestycji w gospodarkę wodno-ściekową stanowią środki											

europejskie obecnie znajdujące się w fazie zatwierdzania przez KE oraz środki krajowe.

1. Środki europejskie:

1) Umowa Partnerstwa na lata 2021–2027 przewiduje wsparcie dla kompleksowych projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, jednocześnie obejmuje zakresem:

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS).

Cel Polityki 2/2.5 przewiduje wsparcie w kwocie 180 mln euro na inwestycje związane z dostarczaniem wody do spożycia przez ludzi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR);

2) Wspólna Polityka Rolna

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2014-2020).

Możliwa dalsza refundacja części kosztów kwalifikowanych operacji w zakresie budowy infrastruktury wodociągowej. Wprowadzony okres przejściowy wydłuża implementację PROW 2014-2020 o 2 lata. Jednocześnie zwiększono maksymalną kwotę pomocy do 5 mln zł na obszar gminy. Na realizację operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa” przewidziano dodatkowe środki w wysokości 376 mln euro;

3) Krajowy Program Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Koszty jednostkowe inwestycji zostały oszacowane na kwotę 204 mln euro w zakresie wyposażenia w nowoczesną infrastrukturę związaną ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzaniem ścieków na obszarach wiejskich.

2. Środki krajowe:

1) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) realizuje:

Program priorytetowy „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” obejmujący:

Część 1. Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz

Część 2. Współfinansowanie projektów Program Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Działania finansowane obejmują przedsięwzięcia związane m.in. z budową, przebudową, modernizacją lub wyposażeniem obiektów budowlanych, w szczególności: ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowej czy podłączenia budynków do sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej. Minimalną kwotą dofinansowania w ramach udzielonej pożyczki jest 1 mln zł. Należy zauważyć, że w 2021 r. budżet został zwiększony do 3,6 mld zł, a do dyspozycji pozostała kwota 380 mln zł.

Ponadto *Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych* generuje budżet w wysokości 710 mln zł na przedsięwzięcia związane z budową i utrzymaniem infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej;

2) Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)

Środki wydatkowane do roku 2025 r. w ramach programu priorytetowego *Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska* przeznaczone są na przedsięwzięcia związane z zaopatrzeniem ludności w wodę do picia, w tym: budowę i modernizację ujęć wód i stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowych;

3) Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych

Realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych, w tym na budowę lub modernizację infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej.

JST czy związek JST mógł zgłosić maksymalnie trzy wnioski o dofinansowanie – o wartości do 65 mln zł, do 30 mln zł i 5 mln zł. W trzeciej edycji programu o wsparcie mogą wnioskować wyłącznie gminy, powiaty, związki międzygminne i związki powiatowo-gminne, na obszarze których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej. Gminy będą mogły złożyć maksymalnie dwa wnioski o dofinansowanie – o wartości do 2 mln zł i do 5 mln zł w obszarze budowy lub modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym oczyszczalni;

4) zwiększenie środków subwencyjnych dla JST na dofinansowanie ich zadań własnych.

Z podziału kwoty 4 mld zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, 1 mld zł przeznaczony został na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę. Tym samym, gmina w latach 2022–2025 powinna przeznaczyć kwotę nie mniejszą niż równowartość otrzymanych środków na finansowanie inwestycji ww. zakresie. Subwencja rozwojowa

zaczyna obowiązywać w 2024 r. Wyniesie wtedy 3 mld zł, a na kolejne lata będzie waloryzowana wskaźnikiem PKB (średnią z ostatnich 8 lat, aby uniknąć spadku PKB jak to miało miejsce w 2020 r.).

3. Finansowanie z przychodów własnych:

- właściciele lub zarządcy obiektów priorytetowych (np. dochody w ramach czynszu);
- jednostki samorządu terytorialnego (dochody własne).

4. Budżet państwa:

- część 22 w zakresie ministra właściwego ds. gospodarki wodnej, PGW WP (Krajowy zarząd Gospodarki Wodnej i regionalne zarządy gospodarki wodnej);
- część 46 w zakresie ministra właściwego ds. zdrowia i PIS.
- część 85 budżety wojewodów ogółem (Powiatowe i Wojewódzkie Stacje Epidemiologiczno-Sanitarne)

W związku z realizacją nowych zadań nakładanych na jednostki sektora finansów publicznych przewiduje się podwyższenie wydatków ww. częściach budżetowych ponad obowiązujące limity.

W zakresie jednostek samorządu terytorialnego źródłami finansowania będą dochody własne, subwencja ogólna, dotacje celowe z budżetu państwa.

W zakresie właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych oraz właściciele lub zarządcy budynku mieszkalnego lub innego niebędącego obiektem priorytetowym, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych źródłami finansowania będą dochody własne, budżet państwa i dotacje w ramach środków wojewódzkich i gminnych.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Należy wskazać, iż zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.) do zadań własnych gminy należą m.in. kwestie związane z wodociągami, zaopatrzeniem w wodę oraz odprowadzaniem ścieków. Jednocześnie art. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowi, iż zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy, najczęściej realizowanym przy pomocy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub innej jednostki (zakładów budżetowych). Tym samym na gminie ciąży obowiązek zapewnienia niezbędnych nakładów na inwestycje. Jednakże kondycja finansowa JST czy przedsiębiorstw jest zróżnicowana w zależności od ich wielkości czy lokalizacji – gminy mniejsze, wiejskie oraz na południowym wschodzie kraju wykazują się w zasadzie mniej stabilną sytuacją finansową.

Szacunkowa wartość określona w opracowaniu pn. „Program Inwestycyjny w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” wyniosła około 44 mld zł.

Obszar działań	Wartość dla całej Polski (zł)
INFRASTRUKTURA IT	561 162 474
MAGAZYNOWANIE WODY	576 403 924
MONITOROWANIE JAKOŚCI WODY I CHOROÓB WODOZALEŻNYCH	923 724 237
OBSZAR ZASILANIA	117 312 978
POBÓR WÓD – UJĘCIA	6 616 313 405
SIEĆ DYSTRYBUCJI	23 874 436 820
SYSTEMY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	33 485 004
UZDATNIANIE WODY	5 246 107 058
WIEDZA	146 872 154
ZASOBOOSZCZĘDNOŚĆ	4 922 803 575
RAZEM:	43 18 621 629

1. Wydatki budżetu państwa:

- a) koszty związane z realizacją zadań przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej zgodnie obejmują:
- 3 nowe etaty (przeciętne wynagrodzenie całkowite w Ministerstwie Infrastruktury w 2021

r. – 10 141 zł. brutto, przeciętne wynagrodzenie zasadnicze w Ministerstwie Infrastruktury w 2021 r. – 6 172 zł. brutto na podstawie portalu dane.gov.pl),

- dane dotyczące wynagrodzeń całkowitych obejmują wszystkie składniki wynagrodzeń, takie jak: wynagrodzenie zasadnicze, dodatki stażowe, dodatki funkcyjne, nagrody z funduszu nagród, nagrody jubileuszowe, dodatki służby cywilnej, dodatki zadaniowe, dodatki wynikające ze szczególnych uprawnień, odprawy emerytalne i rentowe oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka),
- koszt 10-letni funkcjonowania etatów będzie wynosił 3 650 760 zł,
- koszty osobowe na lata 2022-2032: 3 x etat – po 121 692 zł rocznie/1 etat (razem 365 076 zł), całkowity koszt trzech etatów w ujęciu dziesięcioletnim wynosi 3,65 mln zł.
- wydatki będą pokryte z części 22 budżetu państwa (gospodarka wodna), wymagane jest zwiększenie dotychczasowego budżetu w tym zakresie o 365 076 zł w kolejnych latach,
- przewiduje się 3 nowe etaty od I kwartału 2023 r.

Analiza pracochłonności w zakresie nowych zadań dla Ministerstwa Infrastruktury:

Założenia

Liczba dni roboczych w roku - 252

Liczba godzin poświęconych przez 1 pracownika swoim zadaniom w dniu roboczym - 7

Liczba dni urlopowych 1 pracownika w roku - 26

Liczba dni chorobowych 1 pracownika w roku - 10

Liczba dni szkoleniowych 1 pracownika w roku – 7

Liczba roboczogodzin oferowanych w roku przez 1 pracownika - 1463

Roczna pracochłonność zadań obszaru (wg wykazu) – 3700 godz.

Wyliczona liczba personelu – 2,9

Minimalna liczba etatów personelu – 3

Wykaz zadań:

- koordynacja działań związanych z wdrażaniem dyrektywy, prowadzenie analiz na potrzeby przygotowania dokumentów opracowywanie lub opiniowanie projektów aktów normatywnych – 1500 godz./rok -

- analiza i weryfikacja raportu w sprawie wycieków wody, prowadzenie procesów celem uzgodnienia i przekazania do zatwierdzenia raportu przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej, prowadzenie analiz, opracowania i ujednoczenia wytycznych i metodyki do raportowania oceny wielkości wycieków oraz współpraca z właściwymi podmiotami w tym zakresie – 800 godz./rok;

- prowadzenie analiz na potrzeby przygotowania planu działania określającego pakiet środków celem redukcji wielkości wycieków (w przypadku gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE), opracowanie i uzgodnienie planu działania w celu zapewnienia prawidłowych kierunków realizacji polityki państwa w zakresie zagadnień związanych z zapewnieniem wymaganego progu wielkości wycieków – 600 godz./rok;

- analiza i weryfikacja raportu o środkach zastosowanych w celu poprawy dostępu oraz upowszechniania korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, prowadzenie procesów celem uzgodnienia i przekazania do zatwierdzenia raportu, przygotowywanie materiałów informacyjnych, publikacji i materiałów promocyjnych w poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – 800 godz./rok

Na realizację nowych obowiązków wynikających z transpozycji przepisów dyrektywy do ustawodawstwa krajowego konieczne jest przeznaczenie dodatkowych środków z budżetu państwa, które będą spożytkowane na etaty, umożliwiające zatrudnienie dodatkowych 3 osób, których zadaniem będzie m.in.:

1. Prowadzenie prac legislacyjnych dotyczących zmiany ustawy z zwoś związanych z wdrażaniem części wymagań dyrektywy (UE) 2020/2184

- koordynacja działań związanych z wdrażaniem dyrektywy, prowadzenie analiz na potrzeby przygotowania dokumentów opracowywanie lub opiniowanie projektów aktów normatywnych lub założeń do projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych, a także przygotowywanie raportów z konsultacji publicznych, w celu opracowania założeń do projektów aktów normatywnych w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, analizowanie aktualnego stanu prawnego, orzecznictwa, analizowanie planowanych zmian prawnych, przekazywanie informacji zainteresowanym w celu opracowania nowych rozwiązań w zakresie zagadnień związanych z jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi;

2. Zatwierdzanie raportu przesyłanego do KE ws. ocen wielkości wycieków

- analiza i weryfikacja raportu, prowadzenie procesów celem uzgodnienia i przekazania do zatwierdzenia raportu przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej, prowadzenie analiz,

opracowania i ujednoczenia wytycznych i metodyki do raportowania oceny wielkości wycieków oraz współpraca z właściwymi podmiotami w tym zakresie;

3. Opracowanie i przekazanie do KE planu działania określającego pakiet środków celem redukcji wielkości wycieków w przypadku gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE – w przypadku przekroczenia ustalonego progu prawdopodobnie działanie wiązać się będzie z cyklicznym monitoringiem i sprawozdawczością do KE w zakresie realizacji planu działania i oceny wielkości wycieków;

- prowadzenie analiz na potrzeby przygotowania planu działania w celu analizy problemu i opracowania rozwiązań w zakresie określenia kierunkowych rozwiązań dotyczących problematyki strat wody, opracowanie i uzgodnienie planu działania w celu zapewnienia prawidłowych kierunków realizacji polityki państwa w zakresie zagadnień związanych z zapewnieniem wymaganego progu wielkości wycieków;

4. Zatwierdzanie raportu przesyłanego do KE o środkach zastosowanych w celu poprawy dostępu oraz upowszechniania korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – zadanie cykliczne (co 6 lat)

- analiza i weryfikacja raportu, prowadzenie procesów celem uzgodnienia i przekazania do zatwierdzenia raportu przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej, przygotowywanie materiałów informacyjnych, publikacji i materiałów promocyjnych w poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w celu zapewnienia dostępu do informacji, prowadzenie analiz problemów i opracowania rozwiązań w zakresie określenia kierunkowych rozwiązań dotyczących poprawy dostępu oraz upowszechniania korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

b) koszty związane z realizacją zadań ministra właściwego ds. zdrowia obejmują koszty obecnie funkcjonujących etatów,

c) koszty związane z realizacją zadań przez PGW WP obejmują:

– 25 nowych etatów (koszt całkowity jednego etatu na poziomie 10 452 zł. brutto na podstawie danych z PGW WP),

– koszt 10-letni funkcjonowania etatów będzie wynosił 31 356 000 zł,

- na poziomie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej przewiduje się 3 etaty, na poziomie regionalnym 22 etaty. W Wodach Polskich funkcjonuje na poziomie regionalnym 11 jednostek organizacyjnych (regionalne zarządy gospodarki wodnej), każdej z nich należy przydzielić 2 etaty ($2 \times 11 = 22$).

- wysokość wynagrodzenia zaplanowano na podstawie Wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizowanych w sierpniu 2021 roku). Według tego dokumentu, w 2024 roku przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej – w sektorze przedsiębiorstw będzie wynosiło 6 700 zł. W związku z tym całkowity roczny koszt 1 etatu wynosić będzie 125 424 zł. Łącznie dla 3 etatów w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej to 376 272 zł, natomiast dla 22 etatów w Regionalnych Zarządach Gospodarki Wodnej to 2 759 328 zł.

- sfinansowanie wynagrodzeń nastąpi z budżetu państwa (część 22 – Gospodarka wodna), wymagane jest zwiększenie dotychczasowego budżetu w tym zakresie o 3 135 600 zł w kolejnych latach,

- przewiduje się 25 nowych etatów od I kwartału 2023 r.

Analiza pracochłonności w zakresie nowych zadań dla PGW WP:

Założenia

Liczba dni roboczych w roku - 252

Liczba godzin poświęcanych przez 1 pracownika swoim zadaniom w dniu roboczym - 7

Liczba dni urlopowych 1 pracownika w roku - 26

Liczba dni chorobowych 1 pracownika w roku - 10

Liczba dni szkoleniowych 1 pracownika w roku – 7

Liczba roboczogodzin oferowanych w roku przez 1 pracownika - 1463

Roczna pracochłonność zadań obszaru (wg wykazu) – 36 200 godz.

Wyliczona liczba personelu – 24,7

Minimalna liczba etatów personelu – 25

Wykaz zadań:

- gromadzenie informacji o działaniach podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego celem poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – 16 000 godz./rok;
- opiniowanie ocen ryzyka – 9000 godz./rok;
- prowadzenie rejestru wycieków wody w systemie zaopatrzenia w wodę – 6000 godz./rok;
- sporządzanie oceny wielkości wycieków wody na podstawie monitoringu sieci wodociągowej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i dostawców wody – 4500 godz./rok;
- współpraca z ministrem właściwym ds. gospodarki wodnej przy opracowaniu planu działania określającego pakiet środków celem redukcji wielkości wycieków (w przypadku gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE) – 700 godz./rok

1. Nowe obowiązki (zadania) regionalnych zarządów gospodarki wodnej:

- Gromadzenie informacji o działaniach podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego celem poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Regionalne zarządy gospodarki wodnej będą pozyskiwać informacje od jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminnym, których jest sporo na terenach objętych właściwością miejscową danego Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej. Będzie to proces obejmujący planowanie (strategię) działania, przyjęcie pewnego harmonogramu wykonywania zadania, przeprowadzenie czynności technicznych dla realizacji zadania i monitorowanie działań. Efektywność działania, sposób wykorzystania zasobów, funkcjonowanie działu realizującego zadanie – wymagają dodatkowej kontroli (np. osoby wiodącej w wykonaniu zadania, bądź kierownictwa). Zgromadzone spersonalizowane dane będą następnie wymagać ich skatalogowania, przefiltrowania (sprawdzenia ich kompletności), zapisania. Zgromadzone zbiory wiedzy muszą zostać poddane procesowi selekcji z punktu widzenia obszaru użyteczności. U podstaw selekcji powinny leżeć opracowane kryteria, za pomocą których dokonuje się klasyfikacji zgromadzonej wiedzy. Scalenie nowych zasobów spowoduje ich diametralny przyrost. Cały proces wymagać będzie także stworzenia nowej, ogromnej bazy danych. Pozyskana i poddana selekcji wiedza powinna być jak najbardziej szczegółowa i profesjonalnie opracowana. Strategiczne i operacyjne zadanie wymaga podejścia technicznego (proces wykonywania zadania, koordynacja) oraz społecznego (współpraca z podmiotami zewnętrznymi).

- Opiniowanie oceny ryzyka i zarządzanie ryzykiem w obszarach zasilania przez podmiot odpowiedzialny za jej przeprowadzenie.

Opracowana opinia powinna być profesjonalna i szczegółowa, uwzględniająca charakter naruszeń oraz ich potencjalny wpływ na pogorszenie stanu ryzyka w danej jednostce.

2. Nowe obowiązki (zadania) Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej PGW WP:

- Prowadzenie rejestru wycieków wody w systemie zaopatrzenia w wodę.
- Realizacja zadania wymaga utworzenia profesjonalnej bazy danych. Będzie to wymagało zarządzania bazą danych, sterowania bazą oraz jej aktualizowania. Ogromna ilość danych wymaga od jej administratorów efektywnego zarządzania danymi oraz jej organizowania.

- Sporządzanie oceny wielkości wycieków wody na podstawie monitoringu sieci wodociągowej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i dostawców wody w ramach prowadzonej działalności.

Opracowana opinia powinna być profesjonalna i szczegółowa, uwzględniająca przyczyny wycieków (i być może stopień zawinienia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego/ dostawcy wody).

- Współpraca z ministrem właściwym ds. gospodarki wodnej przy opracowaniu planu działania określającego pakiet środków celem redukcji wielkości wycieków w przypadku gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE.

KE zobowiązała państwa członkowskie do wykonania oceny strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wielkości wycieków wody) oraz opracowania planów działania w celu ograniczenia strat wody. Ocena strat wody dotyczy wszystkich przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz „nowych” podmiotów będących dostawcami wody. Identyfikacja ryzyka, dokumentowanie informacji, zebranie potrzebnych informacji i w końcu dokonanie odpowiedniej oceny będzie

zadaniem czasochłonnym i odpowiedzialnym, wymagającym także właściwej wiedzy merytorycznej. Ponadto, w przypadku, gdy wielkość wycieków przekroczy próg ustalony w akcie delegowanym wydanym przez KE, z pewnością należy podjąć niezwłoczne działania celem eliminacji naruszeń, co będzie wiązać się także ze współpracą z podmiotem, u którego zidentyfikowano ponadnormatywne wycieki wody. Określenie działań eliminujących ponadwymiarową wielkość wycieków będzie zadaniem priorytetowym, wymagającym w pewnym stopniu mediacji z podmiotem, u którego stwierdzono nieprawidłowości w wewnętrznych systemach wodociągowych.

- Gromadzenie informacji o działaniach podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego celem poprawy dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz upowszechnianiu korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W tym zakresie uwagi są identyczne, jak przy zagadnieniu w zakresie realizacji zadania w postaci gromadzenia danych przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, z tym, że Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej będzie pracować na danych pochodzących z JST z całego kraju.

d) koszty związane z realizacją zadań przez gminne JST obejmują:

– 2 477 nowych etatów (koszt jednego etatu 5505,40 zł brutto miesięcznie na podstawie przeciętnego wynagrodzenie w administracji samorządu terytorialnego wg Głównego Urzędu Statystycznego za 2020 r.),

– koszt 10-letni funkcjonowania etatów będzie wynosił 1 636 425 096 zł.

Zadania realizowane przez JST będą w szczególności polegały na:

– identyfikacji grup nieposiadających dostępu do wody, ustalenie przyczyn i środków zaradczych;

– informowaniu o możliwości przyłączenia do sieci wodociągowej lub alternatywnych sposobach uzyskania dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

– zapewnieniu ułatwienia niezbędnej pomocy we wdrożeniu środków służących poprawie dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

– gromadzeniu danych i informowaniu organów PGW WP o odsetku populacji, która ma dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

– zachęcaniu właścicieli obiektów publicznych i prywatnych do przeprowadzania oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych oraz prowadzenie innych działań skierowanych również do konsumentów mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie ryzyka związanego z wewnętrzną dystrybucją we wszystkich wewnętrznych systemach wodociągowych.

e) koszty związane z realizacją zadań przez PIS obejmują:

– 337 nowych etatów (koszt jednego etatu 9 201 zł brutto, zorganizowanie jednego miejsca pracy 4 300 zł jednorazowo, utrzymanie jednego miejsca pracy 1 450 zł miesięcznie na osobę, dodatkową powierzchnię biurową 312,29 zł miesięcznie na osobę),

– koszt 10-letni funkcjonowania etatów będzie wynosił 346 480 000 zł,

- założenia dla wyliczenia kosztów dla 1 etatu:

wynagrodzenie (7 000 zł/m-c x 12 + pochodne) = 9 201 zł/rok;

zorganizowanie miejsca pracy = 4 300 zł jednorazowo;

utrzymanie miejsca pracy (1 450 zł/m-c x 12) = 17 400 zł/rok;

dodatkowa powierzchnia biurowa w GIS (312,29 x 3 x 12) = 11 242,44 zł/rok;

- w związku ze zwiększeniem zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Sanitarnym i nowymi zadaniami wynikającymi z projektowanej ustawy – część budżetowa 46 – Zdrowie: 3,56 mln zł, wymagane jest zwiększenie dotychczasowego budżetu w tym zakresie, w tym:

w 2023 r.: 0 zł

w 2024 r. – 3 nowe etaty: 0,41 mln zł

w latach 2025–2032 – utrzymanie 3 etatów przez 8 lat: 3,16 mln zł (0,39 mln/rok)

- w związku ze zwiększeniem zatrudnienia w wojewódzkich i powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych (szacunkowo 1 etat dla stacji) i nowymi zadaniami wynikającymi z projektowanej ustawy – część budżetowa 85 – Województwa: 342,94 mln zł, wymagane jest zwiększenie dotychczasowego budżetu w tym zakresie, w tym:

w 2023–2024: 0 zł

w 2025 r. – na 334 etaty – 318 etaty w PSSE i 16 w WSSE: 44,12 mln zł

w latach 2026-2032 – utrzymanie 334 etatów przez 7 lat: 298,81 mln zł (42,69 mln/rok)

- zwiększenie zatrudnienia przewidziane zostało w strukturach wojewódzkich i powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych (dla wyliczenia szacunkowych kosztów przyjęto liczbę Wojewódzkie Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne – 16 etatów i Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne – 318 etatów) oraz Głównym Inspektoracie Sanitarnym – 3 etaty

-założeniem dla ilości i przydziału etatów przewidzianych dla powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych będzie algorytm uwzględniający liczbę dostawców wody na nadzorowanym terenie, stabilność jakości wody przeznaczonej do spożycia, liczbę obiektów priorytetowych – prognozowany wzrost liczby obiektów, które w związku z nowym obowiązkiem będą zobligowane do przeprowadzenia oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych – włączenie obiektów prywatnych (przepis nie dotyczy budynków jednorodzinnych) liczbę mieszkańców oraz wielkości nadzorowanego terenu,

- przewiduje się 3 nowe etaty od 2024 r. oraz 334 nowe etaty od 2025 r.

Analiza pracochłonności w zakresie nowych zadań dla organów PIS:

Założenia

Liczba dni roboczych w roku - 252

Liczba godzin poświęconych przez 1 pracownika swoim zadaniom w dniu roboczym - 7

Liczba dni urlopowych 1 pracownika w roku - 26

Liczba dni chorobowych 1 pracownika w roku - 10

Liczba dni szkoleniowych 1 pracownika w roku – 7

Liczba roboczogodzin oferowanych w roku przez 1 pracownika - 1463

Roczna pracochłonność zadań obszaru (wg wykazu) – 493 100 godz.

Wyliczona liczba personelu – 337,04

Minimalna liczba etatów personelu – 337

Wykaz zadań:

- analiza ocen ryzyka przeprowadzonych przez dostawców wody – 162 000 godz./rok;

- monitorowanie i nadzór nad jakością wody w wewnętrznych systemach wodociągowych – 322 000 godz./rok;

- sprawozdawczość do KE z danych w zakresie monitoringu jakości wody – 4000 godz./rok;

- opracowanie i procedowanie aktu wykonawczego do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, koordynacja nowych zadań, przygotowanie wytycznych dla organów PIS w związku z nowymi regulacjami i dużymi zmianami w systemie zaopatrzenia w wodę, prowadzeniem spraw związanych z wyjaśnieniami w zakresie nowych wymagań – 5 100 godz./rok

- Zwiększenie etatów PIS niezbędne jest dla zapewnienia realizacji nowych zadań, tj.:

1. Ustalanie harmonogramów w związku z obligatoryjnym wprowadzaniu podejścia opartego na ryzyku

Wprowadzenie przez dostawcę wody elastycznego systemu monitorowania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi będzie wiązało się z koniecznością indywidualnego podejścia do każdego systemu zaopatrzenia, w tym dokonywania analizy nadsyłanych dokumentów, ocen ryzyka i ich wyników, analizy danych historycznych, wyników badań wody dla poszczególnych parametrów z okresu kilku lat, specyfiki systemu zaopatrzenia, procesów technologicznych, zidentyfikowanych zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych, analiz, ewaluacji i kontroli ryzyka, oraz skarg konsumentów. Dokonywana przez organy PIS szczegółowa analiza będzie istotna i wymagająca wzięcia pod uwagę bardzo wiele czynników w celu zapewnienia, iż zmiana częstotliwości oraz zakresu badanych parametrów w danym systemie zaopatrzenia w wodę nie wpłynie negatywnie na bezpieczeństwo zdrowotne wody dostarczanej konsumentom. Przeprowadzenie przez dostawców wody ocen ryzyka w systemie zaopatrzenia było dotychczas fakultatywne. Zmiana ww. obowiązku na obligatoryjny, przy uwzględnieniu bardzo dużej liczby dostawców wody – 11 600 dostawców wody, w tym 8 331 wodociągów (wg ewidencji PIS za 2020 r.) przełoży się na znaczne zwiększenie wpływających do organów PIS wniosków dotyczących zmiany częstotliwości oraz zakresu badanych parametrów, w tym o usunięcie parametru/ów z wykazu parametrów, które mają być monitorowane. Dotychczas do organów PIS podmioty zbiorowego zaopatrzenia przesyłały tylko 18 wniosków w ww. zakresie. Konieczność zapewnienia dodatkowych etatów dla PIS w związku z tym wynika zarówno z wprowadzenia obligatoryjnego podejścia opartego na ryzyku, dużej liczby obiektów, złożoności i czasochłonności procesu analizy pojedynczego wniosku złożonego przez dostawcę wody o zmiany w monitoringu, wymagającego wzięcia pod uwagę szereg kwestii i indywidualnego podejścia do każdego systemu z osobna.

Zwiększenie zadań realizowanych przez organy PIS wynika również ze zmiany sposobu nadzoru nad materiałami i wyrobami do kontaktu z wodą oraz materiałami filtracyjnymi oraz chemikaliami do uzdatniania wody, weryfikacji czy do kontaktu z wodą w systemach zaopatrzenia używane są materiały posiadające wymagane certyfikaty i odpowiednie chemikalia do uzdatniania, w szczególności w przypadku gdy woda nie będzie spełniała określonych w przepisach prawa wymagań jakościowych

2. Monitorowanie i nadzór w zakresie oceny ryzyka dla wewnętrznego systemu wodociągowego

Nowe zadania realizowane przez organy PIS wynikają także z regulacji wskazanych w art. 10 dyrektywą (UE) 2020/2184 tj. kwestii związanych z monitorowaniem jakości wody w wewnętrznym systemie wodociągowym w tym prowadzenie wykazu podmiotów, które w wyniku przeprowadzonej analizy potencjalnych ryzyk będą zobowiązane do wykonywania badań jakości wody w zakresie dotyczącym bakterii z rodzaju *Legionella* lub ołowiu (w tym obiekty priorytetowe) oraz przekazywania do organów PIS wyników badań jakości wody pobranej z wewnętrznych systemów wodociągowych jak również informacji o realizowanych działaniach naprawczych. Regulacją wynikającą z art. 10 dyrektywą (UE) 2020/2184 zostanie objętych kilka milionów budynków (w Polsce jest 6,8 mln budynków, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za 2021 r., a z regulacji wyłączone zostaną wyłącznie domy pozostające w zabudowie jednorodzinnej). Uwzględniając liczbę potencjalnych obiektów priorytetowych ok. 37 tys. (wg danych Głównego inspektoratu Sanitarnego za 2020 r.), znacząco zwiększy się liczba podmiotów nadzorowanych przez organy PIS w zakresie dot. jakości wody do spożycia. Należy jednak wskazać, iż w przypadku gdy w ocenie ryzyka wykonanej dla obiektów innych niż priorytetowe zostanie zdefiniowane ryzyko dla jakości wody i zdrowia ludzkiego, w tym wskazujące na konieczność monitorowania wartości parametrycznej bakterii z rodzaju *Legionella* lub ołowiu, wskazana powyżej liczba może ulec znacznemu zwiększeniu. Ponadto organy PIS, w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody w wewnętrznych systemach wodociągowych będą realizowały zadania związane z weryfikacją wywiązywania się przez właścicieli lub zarządców budynków z działań naprawczych w przypadku przekroczeń jakości wody, w tym wykonywały badania jakości wody po zakończeniu działań naprawczych (badania wykonywane na koszt właściciela lub zarządcy budynku). Nowe zadania wynikają również z działań informacyjno-edukacyjnych w tym zakresie. Zwiększenie zadań realizowanych przez organy PIS wynika również ze zmiany sposobu nadzoru nad materiałami i wyrobami do kontaktu z wodą, weryfikacji czy do kontaktu z wodą w wewnętrznych systemach wodociągowych używane są materiały posiadające wymagane certyfikaty, w szczególności w przypadku gdy woda nie będzie spełniała określonych w przepisach prawa wymagań jakościowych.

3. Monitoring jakości wody na potrzeby KE, Europejskiej Agencji Środowiska, Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, – zbiory danych w celu zapewnienia monitorowania procesu wdrażania dyrektywy (UE) 2020/2184 w zakresie wody do spożycia w punkcie zgodności

Zwiększenie zadań realizowanych przez organy PIS wynika również z konieczności gromadzenia znacznie większej ilości danych dotyczących wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz danych dla znacznie większej grupy podmiotów. Organ PIS uczestniczyć będą w procesie udostępnianych danych na potrzeby KE, Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób. Dotychczasowy zakres danych sprawozdawczy do KE dotyczył tylko dużych dostaw (tj. dostawy wody przekraczające średnio 1 000 m³ wody na dobę lub zaopatrzące powyżej 5 000 osób). Dane obejmowały przekazywanie raportu dla ok 1 tys. stref zaopatrzenia raz na 3 lata. Wzrost stref zaopatrzenia zgodnie z nowymi wymaganiami dyrektywie (UE) 2020/2184, spowoduje konieczność gromadzenia danych dla ok. 12 tys. stref zaopatrzenia, w tym 8331 wodociągów wg ewidencji PIS za 2020 r. W związku z projektowanymi regulacjami dla organów PIS w zakresie wewnętrznych systemów wodociągowych, organy PIS będą uczestniczyły również w gromadzeniu danych o monitoringu dla jakości wody przeznaczonej do spożycia pobieranej z wewnętrznych systemów wodociągowych w zakresie dotyczącym bakterii z rodzaju *Legionella* oraz ołowiu w wewnętrznych instalacjach wodociągowych budynków priorytetowych tj. dla min. ok. 25 tys. do max. 6,8 mln obiektów. Dodatkowo zakres dotychczasowego raportu dla KE będzie dotyczył wszystkich stref zaopatrzenia, dla których w trybie corocznym organy PIS będą zobligowane do przekazywania danych o incydentach, przekroczeniach oraz odstępstwach w zakresie jakości wody do spożycia. Dane o odstępstwach stanowią nowe wymaganie określone w dyrektywie (UE) 2020/2184, w celu jego realizacji niezbędne jest również opracowanie krajowego rejestru odstępstw, aktualizowanego na bieżąco. Umożliwienie gromadzenia, weryfikacji i udostępniania tak dużej liczby danych wymaga zapewnienia potencjału kadrowego dla realizacji ww. zadań. Ponadto uzasadnieniem zwiększenie zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Sani jest zwiększenie liczby zadań związanych m.in. z opracowaniem i procedowaniem aktu wykonawczego do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, koordynacją nowych zadań, przygotowaniem wytycznych dla organów PIS w związku z nowymi regulacjami i

dużymi zmianami w systemie zaopatrzenia w wodę, prowadzeniem spraw związanych z wyjaśnieniami w zakresie nowych wymagań, z uwagi na zmianę modelu sprawozdawania danych dla KE, obligujący państwa członkowskie do przekazywania danych nt. wszystkich dostawców wody (do tej pory były przekazywane dane dotyczące dużych wodociągów).

- Koszty szkoleń w kwocie 2 057 000 zł,

- zabezpieczenie środków na szkolenia dla pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w latach 2024–2029: 1 607 000 zł, tym 150 000 zł/rok na szkolenia specjalistyczne dla PIS organizowane przez Instytuty zdrowia publicznego, Instytuty badawcze w obszarze dotyczącym aspektów związanych z ocenami ryzyka w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

- zabezpieczenie środków dla Ministerstwa Zdrowia na przygotowanie szkoleń modułowych dla PIS dotyczących oceny ryzyka w wewnętrznych instalacjach wodociągowych w budynkach (przygotowanie kadry Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny do szkoleń) i opracowanie wytycznych dot. nieprawidłowości higienicznych i mikrobiologicznych w wewnętrznych instalacjach wodociągowych: 450 000 zł – część budżetowa 46 – Zdrowie.

Z uwagi na specyfikę zagadnień wynikających z dyrektywy (UE) 2020/2184, niezbędne jest zapewnienie specjalistycznych szkoleń dla organów PIS prowadzonych m.in. przez Instytuty Zdrowia Publicznego, Instytuty Badawcze, udział pracowników PIS w konferencjach, wizytach studyjnych w obszarze dotyczącym aspektów związanych z podejściem opartego na ryzyku w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa zdrowotnego wody. Ma to na celu przygotowanie kadry pracowników do realizacji nowych zadań wynikających z dyrektywy (UE) 2020/2184. Dyrektywa (UE) 2020/2184 wprowadza wiele nowych zagadnień zwłaszcza w obszarze podejścia opartego na ryzyku stanowiących podstawę do zmian monitoringu jakości wody, w zakresie częstotliwości i zakresu parametrów. Szacowana kwota na realizację szkoleń dla PIS zakłada niezbędne minimum tj. przeszkolenie pracownika w każdej stacji sanitarno-epidemiologicznej, co pozwoli na kaskadowe przekazywanie wiedzy i informacji w obrębie Zespołów poszczególnych stacji – w latach 2024–2026 oraz szkolenia uzupełniające dla pracowników Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w latach 2027–2029 jak również pracowników Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Szacowane szczegółowe koszty i ilości szkoleń:

Liczba etatów w PSSE - 318

Liczba etatów w WSSE – 16

Liczba etatów w GSEE - 10

Liczba etatów w GIS – 5

Jednostkowy koszt konferencji/szkolenia dla pracowników PIS – 1500 zł.

Jednostkowy koszt wizyty studyjnej dla 10 osób – 46 000 zł.

Ilość szkoleń/konferencji PZH dla pracowników GIS/GSEE w obszarze dotyczącym aspektów związanych z ocenami ryzyka w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa zdrowotnego wody (w tym przygotowanie kadry oraz materiałów): 17

Ilość szkoleń/konferencji PZH dla pracowników PSEE/WSEE w obszarze dotyczącym aspektów związanych z ocenami ryzyka w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa zdrowotnego wody (w tym przygotowanie kadry oraz materiałów): 393

Ilość wizyt studyjnych dla pracowników PIS w obszarze dotyczącym aspektów związanych z ocenami ryzyka w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa zdrowotnego wody (w tym przygotowanie kadry oraz materiałów): 2

Łącznie koszt szkoleń/konferencji i wizyt studyjnych – 707 000 zł.

Szkolenia specjalistyczne dla PIS - 900 000 zł.

Przygotowanie kadry Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, wytycznych i szkoleń w zakresie dotyczącym oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych – 450 000 zł.

– Koszty wdrożenia metod badania nowych parametrów i ich akredytacje, zakup sprzętu laboratoryjnego, zakup specjalistycznych samochodów dostosowanych do przewożenia próbek, które podlegają regule wydatkowej w kwocie 79 781 951 zł.

Założenie dla ww. zapotrzebowania opierało się na analizie dokonanej przez wszystkie stacje sanitarno-epidemiologiczne, w ramach których funkcjonują oddziały laboratoryjne badania jakości wody, potrzeb w zakresie zakupu sprzętu do realizacji badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w pełnym zakresie wymagań dla jakości wody do spożycia, określonych w dyrektywie 2020/2184 oraz zakupu specjalistycznych samochodów chłodni do przewożenia próbek wody do badań jakości wody przeznaczonej do pożycia przez ludzi. Koszty te uwzględniają również wdrożenie metod badania nowych parametrów i ich akredytacji. Kwoty do wyliczenia kosztów,

były ustalane przez PIS, na podstawie cen rynkowych obowiązujących w latach 2019/2020. Prowadzenie nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi, w ramach której realizowane będą m.in. kontrole jakości wody, w zakresie parametrów wskazanych w dyrektywie 2020/2184, będzie możliwe w sytuacji zapewnienia infrastruktury laboratoryjnej dla organów PIS umożliwiającej prowadzenie niezależnych badań w wymaganym zakresie. Środki finansowe na zakup sprzętu laboratoryjnego, wdrożenie metod i ich akredytacja dotyczą wyłącznie funkcjonujących laboratoriów badania wody PIS. W zakresie sprzętu laboratoryjnego niezbędnym jest zapewnienie środków finansowych na zakupu m.in. chromatografów, spektrofotometrów, autoklawów, dygestoriów, klimatyzatorów, ciepłarek, zamrażarek, lodówek, wytrząsarek, testów do oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella*, mętnościomierzy, zmywarek, komór laminarnych, konduktometrów, dejonizatorów, pH metrów, biuret cyfrowych, zestawów do oznaczania związków chemicznych. W zakresie badania wody niezbędnym jest wdrożenie metod badania nowych parametrów i ich akredytacji, uczestniczenia w badaniach biegłości. Dotyczy to m.in. wdrożenia metodyki badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*, kwasów halogenooctowych, mikrocystyny L-R, amidu kwasu akrylowego, chlorku winylu i epichlorohydryny, bisfenolu-A, PFAS-ów, cyjanków, uranu, chloranów, chlorynów, anionów, kationów, oznaczanie colifagów somatycznych, HAA. Uzasadnieniem dla zapotrzebowania na zakup dla organów PIS samochodów chłodni do przewożenia próbek wody jest fakt, iż stanowią one element zapewnienia „wiarygodności” pobierania próbek poprzez przechowywanie próbek w stałych/zadanych warunkach temperatury w trakcie transportu oraz zapewnienie ciągłego monitoringu temperatury. Zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 5667-3:2018-08 „Jakość wody. Pobieranie próbek Część 3. Utrwalanie i postępowanie z próbkami wody” i PN-EN ISO 19458:2007 „Jakość wody. Pobieranie próbek do analiz mikrobiologicznych” próbki wody w trakcie transportu powinny być przechowywane w urządzeniu umożliwiającym utrzymywanie temperatury w zakresie $5\pm 3^{\circ}\text{C}$, którą uznaje się za odpowiednią dla wielu oznaczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Spełnienie tego wymagania bez urządzenia zapewniającego utrzymanie żądanej temperatury jest trudne do realizacji, zwłaszcza w przypadku pobierania większej ilości próbek z kilku lokalizacji, szczególnie w miesiącach letnich. Termotorby, które można schłodzić przy użyciu wkładów chłodzących mogą nie być wystarczającym rozwiązaniem do zapewnienia właściwych warunków transportu, gdyż mogą spowodować m.in. zamrożenie próbki w wyniku jej bezpośredniego kontaktu z pojemnikiem z lodem. Liczba, objętość i umiejscowienie pojemników z lodem powinny być dostosowane do liczby próbek, ich masy i początkowej temperatury, co w warunkach terenowych jest bardzo trudne do realizacji. Podczas transportu próbki w termotorbie można schłodzić do temperatury niższej niż początkowa temperatura pobranych próbek, co może nie być wystarczające i nie gwarantuje spełnienia wymagań powyższych norm. Brak zapewnienia odpowiednich warunków do transportu próbek wody pobranych w ramach urzędowej kontroli jakości wody może skutkować nierzetelnymi wynikami jakości wody i stąd niewłaściwym podejmowaniem decyzji w oparciu o wyniki badań wody.

Szacowane wydatki organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z tytułu wdrożenia metod badania nowych parametrów i ich akredytacje oraz zakup sprzętu laboratoryjnego

Szacowane wydatki z tytułu wdrożenia metod badania nowych parametrów i ich akredytacje oraz sprzęt laboratoryjny – 79 781 951 zł tj.:

– 77 184 812 zł na zakup sprzętu laboratoryjnego,

– 1 087 139 zł na wdrożenie metod badania nowych parametrów i ich akredytacje,

– 1 510 000 zł na zakup specjalistycznych samochodów dostosowanych do przewożenia pobranych próbek wody.

1. W zakresie sprzętu laboratoryjnego wskazano potrzebę zakupu m.in. chromatografów, spektrofotometrów, autoklawów, dygestoriów, klimatyzatorów, ciepłarek, zamrażarek, lodówek, wytrząsarek, testów do oznaczania bakterii z rodzaju *Legionella*, mętnościomierzy, zmywarek, komór laminarnych, konduktometrów, dejonizatorów, pH metrów, biuret cyfrowych, zestawów do oznaczania związków chemicznych

– potrzeby zgłosiło 108 Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych: PSSE w Jeleniej Górze, PSSE w Oleśnicy, PSSE w Strzelinie, PSSE w Trzebnicy, PSSE we Wrocławiu, WSSE we Wrocławiu, WSSE w Bydgoszczy, LUBELSKIE, WSSE Gorzów Wlkp., PSSE Zielona Góra, WSSE w Łodzi, WSSE Kraków, PSSE Ciechanów, PSSE Ostrów Maz., WSSE Warszawa, PSSE Płock, PSSE Radom, PSSE Ciechanów, Ostrów Mazowiecka, PSSE Siedlce, WSSE Opole, WSSE Rzeszów, PSSE Jasło, PSSE Kolbuszowa, PSSE Leżajsk, PSSE Lubaczów, PSSE Przeworsk, PSSE Przemyśl, PSSE Strzyżów, PSSE Krosno, PSSE w Brzozowie, PSSE Jarosław, PSSE Mielec, PSSE w Augustowie, PSSE w Białymstoku, PSSE w Łomży, PSSE w Siemiatyczach, PSSE w Suwałkach, WSSE w Białymstoku, PSSE w Bielsku Podlaskim, PSSE w Grajewie, PSSE w Hajnówce, PSSE w Kolnie, PSSE w Mońkach, PSSE w Sejnach, PSSE w Sokółce, PSSE w Wysokiem Mazowieckiem,

PSSE w Zambrowie, PSSE w Człuchowie, PSSE w Kościerzynie, PSSE w Lęborku, PSSE w Słupsku, WSSE w Gdańsku, PSSE Gdynia, PSSE w Starogardzie Gdańskim, WSSE Katowice, PSSE Bielsko Biała, PSSE Bytom, PSSE Częstochowa, PSSE Dąbrowa Górnicza, PSSE Gliwice, PSSE Jaworzno, PSSE Rybnik, PSSE Tychy, PSSE Zawiercie, PSSE Żywiec, WSSE Kielce, PSSE Ostrowiec Św., PSSE Sandomierz, PSSE Skarżysko – Kam, PSSE Staszów, PSSE Starachowice, PSSE Busko-Zdrój, PSSE Włoszczowa, PSSE Kielcach, PSSE w Kętrzynie, WSSE w Olsztynie, PSSE w Iławie, PSSE Ełk, PSSE w Chodzieży, PSSE w Gnieźnie, PSSE w Gostyniu, PSSE w Grodzisku Wielkopolskim, PSSE w Jarocinie, PSSE w Kaliszu, PSSE w Kole, PSSE w Koninie, PSSE w Lesznie, PSSE w Międzychodzie, PSSE w Nowym Tomyślu, PSSE w Ostrów Wielkopolski, PSSE w Pile, PSSE w Pleszewie, PSSE w Słupcy, PSSE w Szamotułach, PSSE w Środzie Wielkopolskiej, PSSE w Wągrowcu, PSSE w Wrześni, PSSE w Złotowie, WSSE w Poznaniu, PSSE w Czarnkowie, PSSE w Krotoszynie, PSSE Oborniki, PSSE w Poznaniu, PSSE w Śremie, PSSE w Turku, WSSE w Szczecinie.

2. W zakresie metod badania wody wskazano potrzebę wdrożenia metod badania wody badania nowych parametrów i ich akredytacji, uczestniczenia w badaniach biegłości. Dotyczy to m.in. wdrożenia metodyki badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*, kwasów halogenooctowych, mikrocytyny L-R, amidu kwasu akrylowego, chlorku winylu i epichlorohydryny, bisfenolu-A, PFAS, cyjanów, uranu, chloranów, chlorynów, anionów, kationów, oznaczanie colifagów somatycznych, HAA

– potrzeby zgłosiło 25 stacji: PSSE w Głogowie, PSSE w Wałbrzychu, PSSE we Wrocławiu, PSSE w Złotoryi, WSSE Lublin, WSSE Kraków, PSSE Płock, WSSE Opole, WSSE Rzeszów, WSSE w Białymstoku, PSSE w Lęborku, PSSE w Słupsku, WSSE w Gdańsku, PSSE Gdynia, WSSE Katowice, PSSE Gliwice, PSSE Tychy, PSSE Busko-Zdrój, PSSE Kielcach, WSSE w Olsztynie, PSSE w Kaliszu, PSSE w Lesznie, PSSE w Pile, WSSE w Poznaniu, PSSE Bielsko Biała.

3. Zapotrzebowanie na zakup specjalistycznych samochodów dostosowanych do przewożenia pobranych próbek wody zgłosiło 16 stacji: PSSE w Bolesławcu, PSSE w Oleśnicy, PSSE w Trzebnicy, PSSE we Wrocławiu, PSSE Płock, WSSE Opole, PSSE w Łomży, PSSE w Lęborku, PSSE w Słupsku, PSSE Rybnik, PSSE Wodzisław, PSSE Starachowice, PSSE w Iławie, PSSE Ełk, PSSE w Lesznie, PSSE w Pile.

W związku z planowanymi kosztami szkoleń w kwocie 2 057 000 zł oraz kosztami wdrożenia metod badania nowych parametrów i ich akredytacjami, zakupem sprzętu laboratoryjnego, zakupem specjalistycznych samochodów dostosowanych do przewożenia próbek, które podlegają regule wydatkowej w kwocie 79 781 951 zł. wymagane jest zwiększenie dotychczasowego budżetu w tym zakresie.

2. Wydatki właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych.

Koszty związane z realizacją zadań przez właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych zostały oszacowane na podstawie przeglądu stron internetowych (na podstawie dostępnych publicznie ofert cenowych firm realizujących oceny ryzyka). Jednostkowy koszt przeprowadzenia oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych z uwzględnieniem monitoringu parametrów bakterii z rodzaju *Legionella* i ołowiu może kształtować się:

- a) na poziomie od 3 000 zł do 20 000 zł w zależności od wielkości obiektu, rodzaju instalacji wodnej, rozległości sieci wewnętrznej, w tym instalacji ciepłej wody użytkowej oraz ilości źródeł ciepła dla ciepłej wody użytkowej,
- b) dla kosztu przeprowadzania oceny ryzyka przyjęto średnią kwotę 11 500 zł, i oszacowano kwotę 362 250 000 zł w przypadku 31 500 obiektów priorytetowych publicznych,
- c) wykonanie oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych składa się z takich elementów, jak:
 - wywiad wstępny (uzyskanie wstępnych informacji na temat kluczowych czynników mających wpływ na jakość wody w budynku),
 - analiza projektu instalacji oraz dostępnych danych o budynku (w tym wiek budynku, kubatura, dokonane modernizacje i remonty),
 - audyt w budynku (sprawdzenie i udokumentowanie wszystkich elementów mających wpływ na jakość wody, sfotografowanie, opis),
 - zebranie i analiza atestów produktów, które mają kontakt z wodą,
 - przygotowanie dokumentacji, w tym: (opisu systemów wodociągowych, oceny ryzyka na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń, prawdopodobieństwa wystąpienia oraz grup ryzyka osób które mają kontakt z wodą, opracowanie zaleceń w postaci działań naprawczych),
- d) przykładowa wycena oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych w

obiektach priorytetowych, zależy przede wszystkim od ilości godzin pracy niezbędnej do jej wykonania, szacuje się np. iż koszt wykonania oceny ryzyka w obiekcie priorytetowym (np. w szpitalu obejmującym 500 łóżek) wynosi ok.12 000 zł netto, zakładając 60 godzin pracy.
e) w projekcie ustawy na właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych, którzy nie wykonują oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym przewidując się nałożenie administracyjnych kar pieniężnych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	- 593,865	- 593,865	- 593,865	- 593,865	- 593,865	-5938,65
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	-667	-667	-667	-667	-667	-6670
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Zharmonizowanie w ramach UE procedury oceny higienicznej materiałów, materiałów końcowych i wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi pozwala na przeprowadzenie jednej oceny ważnej na całym obszarze UE, uwalniając tym samym przedsiębiorców od konieczności powtarzania oceny w każdym państwie członkowskim UE i ponoszenia związanych z tym kosztów. Jednocześnie jednak wymagania, na których oparta jest ocena sprawiają, że koszt jej przeprowadzenia w zależności od rodzaju materiału końcowego i wyrobu może być znaczny i stanowić barierę dla małych firm. Oszacowanie kosztów, jakie będą wiązały się z opartą na nowych zasadach oceną higieniczną jest dodatkowo utrudnione z uwagi na fakt, że będzie ona opierać się na aktach wykonawczych i delegowanych, które zostaną przyjęte przez KE w przyszłości.</p> <p>Podmioty produkujące i sprzedające materiały oraz wyroby budowlane kontaktujące się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi po uzyskaniu oceny będą mogły rozszerzyć obszar dystrybucji i sprzedaży na cały obszar UE. Takie regulacje pozwolą na rozszerzenie polskim przedsiębiorstwo rynków zbytu, ale i zwiększenie konkurencyjności na rynku polskim z uwagi na świadczenie tego rodzaju działalności przez firmy zagraniczne. Ponadto stworzenie jednolitych wymogów higienicznych produktów i materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia będzie ułatwiać konsumentom i dostawcom wody rozpoznanie czy wyroby spełniają wymogi zdrowotne a tym samym przyczyni się do osiągnięcia w całej UE jednolitego poziomu ochrony zdrowia i lepszego funkcjonowania rynku wewnętrznego.</p> <p>Zwiększenie poziomu jakości świadczenia usług dla klientów poprzez zapewnienie dostępu dla społeczeństwa do odpowiednich, aktualnych informacji dotyczących wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz poszerzenie zakresu obowiązków w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia w szczególności obowiązek prowadzenia oceny i zarządzania ryzykiem, prowadzenia rejestru wycieków.</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Wprowadzenie obligatoryjnych przepisów prawa w zakresie monitorowania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w całym jej łańcuchu dostaw, w oparciu o przeprowadzoną ocenę ryzyka i zarządzanie tym ryzykiem, korzystnie wpłynie na jakość wody, a w konsekwencji na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.</p> <p>Wprowadzenie jednolitych zasad oceny higienicznej materiałów i wyrobów do kontaktu z wodą sprawi, że oceniany na wielu etapach poziom ich bezpieczeństwa w zakresie wpływu na jakość wody ulegnie zwiększeniu.</p> <p>Projekt ustawy będzie miał również pozytywny wpływ na poprawę dostępności do wody pitnej dla części populacji, zwłaszcza dla grup wrażliwych i zmarginalizowanych, w tym osoby niepełnosprawne i osoby starsze, oraz w miejscach publicznych poprzez budowę, tam gdzie to</p>						

		<p>technicznie możliwe, punktów poboru wody, tj. kranów, źródłek.</p> <p>Wejście w życie projektowanej ustawy, w zakresie prowadzenia oceny wielkości wycieków wody oraz zarządzania stratami wody przez podmioty świadczące usługi zaopatrzenia w wodę może przynieść korzyści gospodarstwom domowym poprzez zmniejszenie rachunków za wodę w związku z ograniczeniem strat wody w systemie dystrybucji.</p> <p>Ponadto proponowane regulacje wpłyną na lepszy przepływ informacji pomiędzy podmiotami zobowiązanymi do zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody w ramach zaopatrzenia w wodę a konsumentami poprzez regularny i łatwy dostęp do aktualnych informacji dotyczących tej wody, w tym potencjalnych zagrożeń wynikających z przekroczenia danych wartości parametrycznych. Przełoży się to na zaufanie obywateli do jakości wody dostarczanej przez gminy i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Spodziewany jest wzrost świadomości konsumentów na temat jakości wody i jej zużycia, a w konsekwencji kształtowanie właściwych postaw, zachowań i wyborów konsumentów zgodnych z duchem zrównoważonego rozwoju. Większe zaufanie do jakości wody z kranu może spowodować wzrost użycia wody wodociągowej względem butelkowanej, dzięki czemu nastąpi spadek produkcji odpadów w gospodarstwach domowych, przez co mniej odpadów trafi do środowiska.</p> <p>Wykonywanie ocen ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych w budynkach wielorodzinnych w niewielkim stopniu wpłynie na wzrost opłat za czynsz. Przy założeniu kosztów wymienionych w dodatkowych informacjach w pkt 7 i planowanych ocenach wykonywanych co 6 lat, kalkuluje się, iż czynsz wzrośnie o ok. 1 zł miesięcznie. Przyjęcie projektowanej regulacji w niewielki sposób wpłynie również na wzrost opłat za dostarczanie wody. Przy ponad 35 mln osób korzystających z sieci wodociągowej kalkuluje się wzrost opłaty za wodę o ok. 2 zł miesięcznie.</p>
Niemierzalne	brak	nie dotyczy
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wydatki dostawców wody, w tym przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.</p> <p>Koszty związane z realizacją zadań przez dostawców wody w tym przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych obejmują koszty przewidziane w Programie inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości wody i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia w kwocie 5 553 450 000 zł.</p> <p>Wydatki właścicieli lub zarządców budynków mieszkalnych lub innych niebędących obiektem priorytetowym, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych.</p> <p>Koszty związane z realizacją zadań przez właścicieli lub zarządców budynków mieszkalnych lub innych niebędących obiektami priorytetowym, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych oszacowano na podstawie przeglądu stron internetowych (na podstawie dostępnych publicznie ofert cenowych firm realizujących oceny ryzyka). Jednostkowy koszt przeprowadzenia oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych może kształtować się:</p> <p>a) na poziomie od 3 000 zł do 20 000 zł zależności od wielkości obiektu, rodzaju instalacji wodnej oraz rozległości sieci wewnętrznej,</p> <p>b) dla kosztu przeprowadzania oceny ryzyka przyjęto średnią kwotę 11 500 zł, i oszacowano kwotę 6 670 000 000 zł w przypadku 580000 budynków.</p> <p>c) wykonanie oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych składa się z takich elementów, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wywiad wstępny (uzyskanie wstępnych informacji na temat kluczowych czynników mających wpływ na jakość wody w budynku), - analiza projektu instalacji oraz dostępnych danych o budynku (w tym wiek budynku, kubatura, dokonane modernizacje i remonty, historyczne wyniki badań), - audyt w budynku (sprawdzenie i udokumentowanie wszystkich elementów mających wpływ na jakość wody, sfotografowanie, opis, zmierzenie temperatur), - zebranie i analiza atestów produktów, które mają kontakt z wodą, - przygotowanie dokumentacji, w tym: (opisu systemów wodociągowych, oceny ryzyka na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń, prawdopodobieństwa wystąpienia oraz grup ryzyka osób które mają kontakt z wodą, opracowanie zaleceń w postaci działań naprawczych), d) przykładowa wycena oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych w budynkach wielorodzinnych, zależy przede wszystkim od ilości godzin pracy niezbędnej do jej wykonania, 	

szacuje się np. iż koszt wykonania oceny ryzyka w budynku wielorodzinnym obejmującym 100 mieszkań może wynieść ok. 8 000 zł, zakładając 40 godzin pracy.

e) w projekcie ustawy na właścicieli lub zarządców budynków mieszkalnych lub innych niebędących obiektem priorytetowym, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych, którzy nie wykonują oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym przewidują się nałożenie administracyjnych kar pieniężnych.

Wydatki właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych prywatnych:

Koszty związane z realizacją zadań przez właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych prywatnych zostały oszacowane na podstawie przeglądu stron internetowych (na podstawie dostępnych publicznie ofert cenowych firm realizujących oceny ryzyka). Jednostkowy koszt przeprowadzenia oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych z uwzględnieniem monitoringu parametrów bakterii z rodzaju *Legionella* i ołowiu może kształtować się:

a) na poziomie od 3 000 zł do 20 000 zł w zależności od wielkości obiektu, rodzaju instalacji wodnej, rozległości sieci wewnętrznej, w tym instalacji ciepłej wody użytkowej oraz ilości źródeł ciepła dla ciepłej wody użytkowej,

b) dla kosztu przeprowadzania oceny ryzyka przyjęto średnią kwotę 11 500 zł, i oszacowano kwotę 385 250 000 zł w przypadku 33 500 obiektów priorytetowych prywatnych,

c) wykonanie oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych składa się z takich elementów, jak:

- wywiad wstępny (uzyskanie wstępnych informacji na temat kluczowych czynników mających wpływ na jakość wody w budynku),

- analiza projektu instalacji oraz dostępnych danych o budynku (w tym wiek budynku, kubatura, dokonane modernizacje i remonty),

- audyt w budynku (sprawdzenie i udokumentowanie wszystkich elementów mających wpływ na jakość wody, sfotografowanie, opis),

- zebranie i analiza atestów produktów, które mają kontakt z wodą,

- przygotowanie dokumentacji, w tym: (opisu systemów wodociągowych, oceny ryzyka na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń, prawdopodobieństwa wystąpienia oraz grup ryzyka osób które mają kontakt z wodą, opracowanie zaleceń w postaci działań naprawczych),

d) przykładowa wycena oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych w obiektach priorytetowych, zależy przede wszystkim od ilości godzin pracy niezbędnej do jej wykonania, szacuje się np. iż koszt wykonania oceny ryzyka w obiekcie priorytetowym (np. w szpitalu obejmującym 500 łóżek) wynosi ok. 12 000 zł netto, zakładając 60 godzin pracy,

e) w projekcie ustawy na właścicieli lub zarządców obiektów priorytetowych, którzy nie wykonują oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym przewidują się nałożenie administracyjnych kar pieniężnych.

Wprowadzenie obowiązku wykonywania ocen ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych nie spowoduje nadmiernego obciążenia rynku, ponieważ na polskim rynku funkcjonują wyspecjalizowane firmy, które wykonywały dotychczas analizy ryzyka dla ujęć wody. Są to podmioty przygotowane merytorycznie, posiadające wiedzę i doświadczenie zawodowe gwarantujące profesjonalne przeprowadzenie oceny ryzyka. W Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej zarejestrowanych jest ponad 6 000 aktywnych podmiotów działających w tej branży z kodem Polskiej Klasyfikacji Działalności – Pozostałe badania i analizy techniczne. Ponadto kompetencje oraz odpowiednie przygotowanie do wykonywania ocen ryzyka umożliwią ukończenie studiów wyższych w zakresie urządzeń sanitarnych, inżynierii środowiska, ochrony środowiska, technologii wody lub higieny wody, bezpieczeństwa wody oraz posiadanie stosownego doświadczenia w zakresie montażu, obsługi, eksploatacji, modernizacji lub projektowaniu urządzeń sanitarnych.

Finansowanie z przychodów własnych:

- dostawcy wody, w tym przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne (taryfy i opłaty za dostarczanie wody),

- właściciele lub zarządcy budynku mieszkalnego lub innego niebędącego obiektem priorytetowym, z wyłączeniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych (dochody w ramach czynszu),

- właściciele lub zarządcy obiektów priorytetowych prywatnych (dochody w ramach prowadzenia działalności gospodarczej np. usług hotelarskich, turystycznych, handlowych).

Program Inwestycyjny w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powstał w oparciu o specjalnie w tym celu opracowaną metodykę, obejmującą 8 integralnie powiązanych etapów, pozwalających na pełną analizę realizacji w Polsce zaopatrzenia ludności w wodę, zarówno w ujęciu prawnym, analizy stanu infrastruktury wodociągowej i oceny wdrożenia dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz

zgodności jakości wody ze standardami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia, jak i szacowania niezbędnych potrzeb inwestycyjnych w zakresie odnowy istniejącej infrastruktury wodociągowej oraz nowych inwestycji. Podstawą realizacji szerokiego zakresu badań były dane pozyskane z zasobów dokumentacji ministerstw ds. zdrowia, środowiska, gospodarki wodnej, rolnictwa i rozwoju wsi, infrastruktury, urzędów i instytucji m.in. Główny Urząd Statystyczny, Główny Inspektorat Sanitarny, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie, jak również dane literaturowe. Uzupełnieniem niezbędnych informacji były dane pozyskane w procesie ankietyzacji (dwa rodzaje – ankietę sondażową i wdrożeniową) realizowanej w 6 grupach respondentów zgodnie z przyjętą metodyką. Efektem przeprowadzonych badań jest charakterystyka sposobu realizacji w Polsce zaopatrzenia ludności w wodę oraz wyznaczenie priorytetowych obszarów działań w procesie rankingowania 14 zdefiniowanych obszarów wraz z wyznaczeniem kluczowych potrzeb inwestycyjnych.

W zakresie metodyki przyjętej do szacowania nakładów inwestycyjnych dla Programu Inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi po identyfikacji potrzeb inwestycyjnych wyznaczone zostały kluczowe potrzeby inwestycyjne i działania do odnowienia istniejącej infrastruktury zaopatrzenia w wodę, jak również inwestycji i zadań niezbędnych do pełnego wdrożenia regulacji nowej dyrektywy (UE) 2020/2184. W celu objęcia analizą całego kraju, również obszarów, dla których potencjalnie nie były zebrane dane, zaproponowano mechanizm ich ekstrapolacji. Przyjęte zostało założenie, że obszary o pewnych podobnych cechach mogą mieć również podobne problemy i potrzeby. Z baz danych banku danych lokalnych (BDL) zostały wybrane wskaźniki, którym przyznano wagi, umożliwiające charakterystykę gmin ze względu na sytuację finansową, liczbę ludności, infrastrukturę oraz lokalizację. Umożliwiło to utworzenie syntetycznego wskaźnika, który pozwolił podzielić gminy na kategorie, a na tej podstawie ekstrapolować dane dotyczące niezbędnych nakładów inwestycyjnych. Kolejnym krokiem było oszacowanie kosztów koniecznych do realizacji wyżej wymienionych działań wynikających z Programu Inwestycyjnego. Pierwszym rodzajem kosztów były nakłady inwestycyjne w budowę lub modernizację infrastruktury. Koszty te zostały ocenione pod względem zasadności oraz efektywności ekonomicznej budowy i eksploatacji sieci wodociągowej. Szacunek został dokonany na podstawie danych zebranych od wybranych instytucji zarządzających źródłami z funduszy UE (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), urzędy marszałkowskie oraz z ankiet sondażowej. Standaryzacja danych do obliczania wartości średnich polegała na odrzuceniu 2-3% skrajnych wartości (wynikających z rozkładu krzywej Gaussa). Wyliczana również była mediana jako wskaźnik bardziej odporny na wartości skrajne. W każdej kategorii gmin znalazły się takie odnośnie, których zebrane zostały dane dotyczące nakładów i kosztów eksploatacji, co umożliwiło ich ekstrapolację w ramach danej kategorii gmin.

Przedsięwzięcia inwestycyjne zostały podzielone na kategorie (np. inwestycje rzeczowe (z podkategoriami), inwestycje rozwojowe, inwestycje w monitoring i kontrolę, inwestycje pozamaterialne itp.). Kategorie inwestycji wynikały z analizy obszarów priorytetowych. Koszty zostały przypisane na podstawie wyżej omówionej analizy, a okresy odniesienia i techniczny czas życia metodą ekspercką.

Jednym z istotnych kryteriów analizy powinno było uwzględnienie sytuacji finansowej gmin, czyli możliwości poniesienia przez gminy obciążeń związanych z wkładem własnym oraz zapewnieniem trwałości projektu. Został zbudowany wskaźnik syntetyczny na podstawie wybranych wskaźników m.in.: wskaźnik udziału dochodów własnych gminy w dochodach ogółem, wskaźnik udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, wskaźnik obciążenia dochodów własnych obsługą zadłużenia, wskaźnik obciążenia wydatków własnych wydatkami na wynagrodzenia i pochodne lub wskaźnik poziomu dochodów własnych na mieszkańca, poziom rocznych wydatków ogółem gminy na 1 mieszkańca; wskaźnik poziomu rocznych nakładów inwestycyjnych gminy na 1 mieszkańca (wskaźniki te były obliczane na podstawie danych z BDL i ankietyzacji). Część wskaźników została wykorzystana do budowania kategorii gmin, a część do oceny sytuacji finansowej. Gminy zostały podzielone na kategorie w zależności od uśrednionych potrzeb finansowych na mieszkańca. Wskaźniki zostały zestawione w macierzy z obszarami priorytetowymi, w celu rankingowania.

Takie podejście pozwoliło ocenić możliwości faktycznej realizacji zidentyfikowanych przedsięwzięć inwestycyjnych i zaproponować instrumenty zwiększające te możliwości. Koszty były ocenione pod względem ich wpływu na taryfę, z uwzględnieniem dostępności cenowej określonej jako udział dochodu rozporządzalnego gospodarstwa domowego. W tym celu przeprowadzono symulację opracowania wniosku taryfowego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U.2018.472). Opracowano narzędzie mające na celu określenie zależności wielkości wydatków na taryfę z uwzględnieniem prognozy dostępności cenowej

Inwestycje, które przekroczą ten próg zostały umieszczone powyżej progu opłacalności ekonomicznej, ze wskazaniem konieczności ich sfinansowania z dotacji lub innego, preferencyjnego mechanizmu finansowego.

W ramach wyznaczonych obszarów priorytetowych zostały zidentyfikowane potrzeby inwestycyjne w poszczególnych województwach ze wskazaniem gmin, w których potrzeby są największe. Na tej podstawie została wyznaczona grupa gmin, które powinny podjąć inwestycje z przyczyn technicznych, ale nie są w stanie z przyczyn ekonomicznych, więc będą potrzebować dodatkowego wsparcia, np. w postaci gwarancji kredytowej lub dotacji na wkład własny. Analiza ta miała charakter statystyczny.

Dane na temat kosztów inwestycyjnych w infrastrukturę zostały zebrane od następujących podmiotów i publikacji kosztowych NFOSiGW i fundusze wojewódzkie, gminy, podmioty odpowiedzialne za zbiorowe zaopatrzenie (przedsiębiorstwa lub gminy), dane Sekocenbud, Orgbud, Bistyp w zależności od dostępnych danych.

Następnie podjęta została próba standaryzacji i uśrednienia kosztów z uwzględnieniem warunków regionalnych. Umożliwiło to szacowanie kosztów dla instalacji i przedsięwzięć, w przypadku których nie było wiarygodnych danych (ekstrapolacja). Umożliwić miało to statystyczne oszacowanie poziomu nakładów inwestycyjnych w całym kraju. Wyznaczone wskaźniki były uśrednione, co oznacza, że w konkretnej lokalizacji faktyczne koszty realizacji zadania mogą odbiegać od tych wskaźników zarówno w górę, jak i w dół, lecz w przypadku szacowania kosztów dla tak dużej puli inwestycji statystycznie wynik powinien dać wiarygodne szacunki. Pozwoliło to wskazać koszty odnowy istniejącej infrastruktury jak również pozostałych przedsięwzięć niezbędnych do podjęcia w celu realizacji postanowień dyrektywy 98/83/WE i (UE) 2020/2184. Podejście oparte na kategoryzowaniu typów inwestycji w określonych obszarach priorytetowych, przy uwzględnieniu szacowanych nakładów inwestycyjnych dla danych kategorii inwestycji, jest podejściem optymalnym.

W przypadku inwestycji i programów inwestycyjnych, których zakres jest określony przepisami prawa, wymogami prawnymi, czyli istnieje przymus dostosowania do nich, można przyjąć, że stawianym celem jest nie tylko osiągnięcie zapisów określonego przepisu, ale osiągnięcie go przy społecznie uzasadnionych kosztach. Dlatego w takim przypadku możliwym do zastosowania podejściem było wykorzystanie wskaźnika efektywności kosztowej przeliczonego na wartości roczne lub wskaźnika kosztów zannualizowanych (annuitowych) odniesionego do uzyskanego efektu. Do szacowania kosztów został wykorzystany wskaźnik rocznego obciążenia kosztowego AC (Annualised Costs), nazywany również kosztami zannualizowanymi lub annuitowymi, odniesiony do uzyskanego efektu (np. rzeczowego). Wskaźnik ten został wybrany, gdyż umożliwił on łatwiejsze wyznaczanie wpływu inwestycji na poziom cen za usługi dostarczania wody pitnej oraz nie wymaga obliczania wartości rezydualnej. Zostały przyjęte okresy referencyjne jak najbliższe faktycznemu czasowi życia danego typu inwestycji, gdyż ważnym czynnikiem poprawności obliczeń jest właściwe wyznaczenie okresu eksploatacji n. Przez efekty rozumie się efekty rzeczowe planowanych inwestycji, ale także ich bezpośrednie skutki w postaci np. ilości dostarczonej wody spełniającej określone wymagania. Jednak niektóre inwestycje mogą przynosić efekty miękkie, które mogą być wyrażone innymi wskaźnikami, które również można uznać za efekty (np. liczba osób, które uzyskały certyfikaty potwierdzające kwalifikacje zawodowe). W efektach tych nie ujmuje się efektów zewnętrznych, aczkolwiek, trzeba oczywiście mieć świadomość, że one występują. Do obliczeń została przyjęta społeczna stopa dyskonta na poziomie $r=5\%$. Przyjmuje się bowiem, że w przedsięwzięciach generujących dodatkowe efekty społeczne i środowiskowe, poprzez tę społeczną stopę dyskonta wyraża się preferencje społeczeństwa co do przyszłych korzyści wynikających z podejmowanych przedsięwzięć inwestycyjnych (czyli, że społeczeństwo wysoko wycenia przyszłe korzyści z tytułu poprawy jakości i bezpieczeństwa wody pitnej). Podane parametry są zgodne i spójne z parametrami stosowanymi w przedsięwzięciach finansowanych z budżetu UE. W uzasadnionych przypadkach w analizach jako wskaźnik można było zastosować również wykorzystany wskaźnik efektywności kosztowej z dyskontem mianownika DGC (Dynamic Generation Cost). Ważnym czynnikiem poprawności obliczeń było właściwe wyznaczenie okresu eksploatacji n. W przypadku obliczania tego wskaźnika konieczne jest wyznaczenie wartości rezydualnej co powoduje, że w przypadku inwestycji długowiecznych wskaźnik ten może być zawodny (przy zbyt krótkim okresie analizy np. 25 lat analizy względem 50 lat technicznego czasu życia, wartość rezydualna będzie tak wysoka, że zaburzy wyniki analizy). W związku z tym wskaźnik ten był używany jako wskaźnik kontrolny, a wprowadzony został ze względu na powszechne jego stosowanie w Polsce w ocenie inwestycji współfinansowanych ze źródeł publicznych.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Wejście w życie ustawy spowoduje następujące obciążenia dla podmiotów publicznych i prywatnych:

Obciążenia administracyjne dla podmiotów publicznych, w tym zwiększenie procedur i liczby dokumentów poprzez:

- opracowywanie i przekazywanie raportów do KE dotyczących ocen ryzyka i jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- opracowanie i przekazanie do KE planu działań dotyczącego redukcji strat wody,
- prowadzenie rejestru wycieków wody,
- sporządzanie oceny wielkości strat wody,
- informowanie o możliwościach przyłączenia się do sieci wodociągowych lub alternatywnych sposobach uzyskania dostępu do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wydawania ocen lub zgód dotyczących stosowania materiałów lub wyrobów służących do dystrybucji albo uzdatniania wody,
- dopuszczanie do użytkowania materiałów i wyrobów budowlanych kontaktujących się z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi;

Obciążenia dla podmiotów prywatnych, w tym zwiększenie procedur i liczby dokumentów poprzez:

- obowiązek informowania konsumentów o cenie wody, ilości i jakości dostarczonej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- przeprowadzanie ocen ryzyka w obszarach zasilania, w systemie zaopatrzenia w wodę i w wewnętrznych systemach wodociągowych,
- sporządzania analiz strat wody,
- sporządzanie analiz jakości wody,
- spełnienie przez producentów materiałów określonych wymagań dotyczących materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- spełnienie przez producentów materiałów określonych wymagań higienicznych dla materiałów do poboru, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Doprecyzowanie obecnie funkcjonujących przepisów prawa w sposób właściwy rozwiąże kwestie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz będzie miało znaczący, pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Projektowane przepisy w sposób holistyczny podchodzą do zagadnienia związanego z jakością wody przeznaczonej do spożycia w całym jej łańcuchu dostaw wody – od obszarów zasilania punktów poboru wody począwszy, a na kranie u konsumenta kończąc. Ponadto optymalizacji ulegnie przepływ informacji pomiędzy podmiotami zobowiązanymi do zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody w ramach zaopatrzenia w wodę, a konsumentami poprzez regularny i łatwy dostęp (za pośrednictwem faktury lub aplikacji mobilnej) do aktualnych informacji dotyczących tej wody, w tym potencjalnych zagrożeń wynikających z przekroczenia danych wartości parametrycznych. Przewiduje się również zwiększenie dostępności do wody pitnej dla części populacji, zwłaszcza dla grup zmarginalizowanych oraz w miejscach publicznych poprzez dostęp do kranów, źródełek jak i lepszego informowania konsumentów o jakości wody i zagrożeniach zdrowotnych.</p> <p>Zwiększone nakłady finansowe podmiotów świadczących usługi zaopatrzenia w wodę na</p>	

przyszłe inwestycje w infrastrukturę wodociągową oraz monitoring umożliwią lepsze gospodarowanie wodą. Analiza strat wody podczas eksploatacji systemu wodociągowego stanowić będzie podstawę do podejmowania działań modernizacyjnych i naprawczych, a tym samym zmniejszenia kosztów związanych z produkcją wody oraz ochroną jej skromnych zasobów w Polsce.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi 6 lat po wejścia w życie ustawy na podstawie raportów do KE.

Mierniki:

- raport dot. wycieków w systemie zaopatrzenia w wodę - opracowanie i przekazanie do KE – 1 szt.,
- raport dot. poprawy dostępu do wody – opracowanie i przekazanie do KE – 1 szt.,
- raport dot. oceny ryzyka w strefie zasilania – opracowanie i przekazanie do KE – 1 szt.,
- raport dot. oceny ryzyka w wewnętrznych systemach – opracowanie i przekazanie do KE – 1 szt.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak